

Відбулася нарада редколегії англомовної Енциклопедії України

Париж (НТШ). — Для підсумування своєї праці і дальшого планування для закінчення останніх трьох томів англійської Енциклопедії України (АЕУ), що охоплюють літери L-Z, редакційна колегія відбула 5-го липня ц.р. свої наради в Сарселі.

Керуючий редактор АЕУ проф. Данило Гусар-Струк поінформовав присутніх, що дотепер до трьох томів АЕУ вже підготовлено 7,683 із всіх 12,028 гасел, значить більш як дві третини усіх гасел. Одну третину гасел слід закінчити якнайшкоре, щоб могли приступити до остаточного редагування. Кінцевий речення на всі три томи лишається 1992-93 рік.

Поодинокі члени редколегії АЕУ звітвали про діяльність праці, яку вони координували, а саме: проф. О. Біланюк про біологію, медицину, хімію, математику, фізику, технологію; проф. А. Жуковський про історію, історію військ, географію, Церкву; проф. Д. Струк про літературу, лінгвістику, філософію, етнологію; і проф. Б. Кравченко про соціологію, освіту, політичні науки, право, економіку, диспорту, дисидентський рух і спорт. Для ділянок археології обрано відповідальним Манд

зія, а для преси — Б. Балана.

Для прискіпшення праці збільшено число співробітників Торонтоського осередку, де крім головного редактора працюють Р. Сенкус, Т. Захидальський, Б. Балан, А. Макух, та перекладачі О. Смерчук і А. Винницький.

У трьох томах (L-Z) передбачені 110 карт, більшість яких виконуватиме Кухаршин.

У кінцевій фазі редакційної роботи редактор Д. Струк перебирає відповідальність за цілість праці над Енциклопедією і на майбутнє буде безпосередньо втручатися зв'язок зі всіма редакторами поодиноких ділянок.

Про працю над англійською Енциклопедією України звітвали на публічних сходах у Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі Д. Струк, А. Жуковський і Б. Кравченко. Крім цього Д. Струк висловив доповідь про літературну творчість В. Винниченка, а Б. Кравченко про діяльність Канадського Інституту Українських Студій. Присутні живо цікавилися енциклопедичними проектами, що їх виконують НТШ і КІУС, як також питанням контактів з науковцями з України.

Т. Стасюк змагатиметься у відкритих тенісових чемпіонатах

«Джерзі Сіті, Н.Дж. — Тана Стасюк, трикратна чемпіонка УСІАА в групі жінок, здобула перше місце в тенісовому турнірі в Конкорді, Н.Й., і заваляфікувалася до відкритих чемпіонатів за мистецтво Америки, які починаються в Нью-Йорку вже наступного тижня.

У фіналі турніру в Конкорді Т. Стасюк перемогла Кріс Драгомірську, румунку з походження, яка грала разом з Танею минулого сезону в дружині Гарвардського університету, вислідом

3-6, 7-5, 6-3. Раніше цього літа Тана виграла турнір в Сиракузах.

В наступному академічному році Т. Стасюк змагатиметься в дружині університету Вільямс-Мері, куди вона переноситься.

Відкриті чемпіонати ЗСА — це один із чотирьох найбільш престижних турнірів у світі поруч з чемпіонатами Франції, Англії і Австралії. Тана є першою українкою, яка заваляфікувалася до передрунд цього турніру.

Л. ЗАЛУЦЬКА ОБРАНА „МІС СОЮЗІВКОЮ“ НА 1990 РІК

Союзівка (М. Коломиєць). — В суботу, 19-го серпня ц.р., тут відбувся традиційний вибір „Міс Союзівки“ на 1990 рік, що завжди є кульмінаційною точкою літнього сезону на оселі Українського Народного Союзу.

При вивіненні до вікна великої зали „Веселки“, на якій відбувалося закінчення двотижневого танцювального табору під проводом маестро Рому Прийма-Богачевської, зацікавлені публіки проголошено вибір „Міс Союзівки“, яку обрали з-поміж численних кандидаток окреме журі, що складалося із Р. Прийма-Богачевської, Гандзі Савицької-Мицьк і д-ра Любомира Романюка. Координатором вибору була довголітня конференське літні сезони Аня Дидик-Петренко і вона проголосила рішення журі.

„Міс Союзівкою“ на 1990 рік обрано 23-річну Лідію Залуцьку з Бронксу, Н.Й., яка від 15 років є пильною учасницею танцювальної групи „Сизокрілі“, керівники якої є Р. Прийма-Богачевська, а також членом Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Обидві таланти так акторський, як мистецького танцю вона плескає з великим захопленням та це довелось їй до того, що сьогодні вона вже є помічницею своєї учительки Р. Прийма-Богачевської та виконує провідні ролі у виставах Студії Мистецького Слова.

Лідія закінчила студії журналістики в Нью-Йоркському університеті і останній півтора року була на практиці в телевізійній програмі „Добрий день, Америку!“

„Міс Союзівка 90“ — Лідія Залуцька.
(фота: ред. Марта Коломиєць, „Український Тижневик“)

Лідія має час працювати в Пласті, до якого належить від наймолодших років свого життя. Вона була завжди частим гостем на Союзівці, спідшу, як учасник табору, відтак у його проводі, а цього року була коменданткою танцювального табору. Скромна, спокійна, з теплим усміхом на обличчі Лідія здобуває симпатії у всіх, що мають нагоду її пізнати. Тому не дивно, що проголошення її „Міс Со-

В УКРАЇНІ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ УАПЦЕРКВА

Львів (ПС УГС). — В суботу, 19-го серпня ц.р., у львівській церкві св. Петра і Павла відслужено три Літургії, а відтак близько тисячі вірних підписали звернення, написане священиками цієї церкви до Вселенського Патріарха в Константинополі Дімітріоса. У зверненні священики і вірні повідомляють про свій вихід із Російської Православної Церкви у зв'язку з тим, що вони належать до УАПЦеркви, і просять Вселенського Патріарха в Константинополі взяти їх під свій захист.

Протоієрей церкви св. Петра і Павла Володимир Ярема розповів парафіянам про постійну тривалу боротьбу УАПЦеркви за

свою незалежність від часу насильницького приєднання до РПЦеркви. Отець Володимир також прочитав текст заклику, прийнятого Ініціативним комітетом за відродження УАПЦеркви, який створився у Києві 15-го лютого ц.р. В містах і селах України вже створилося чимало парафій УАПЦеркви без храмів.

Церква св. Петра і Павла у Львові стала першою діючою церквою УАПЦеркви в Україні.

Про свій вихід із РПЦеркви священики і вірні повідомили листом з численними підписами уповноваженого в справах релігій при львівському обласному виконавчому комітеті Решетилова.

У перекладі І. Кошелівця появились „Оповідання“ Ф. Кафки

Ньюарк, Н.Дж. — Тут, цього року, видавництво „Сучасність“ опублікувало „Оповідання“ Франца Кафки у перекладі Івана Кошелівця. До цієї 261-сторінкової книжки обкладинку виконала Надія Штендера.

Збірка оповідань Ф. Кафки містить 22 його твори. У післяслові про автора п.з. „Про автора“ (1985) І. Кошелівця кінчає так: „До нашого видання увійшли оповідання як з публікованого за життя Кафки, так і з посмертної спадщини. (...) Популярність Кафки особливо зросла по Другій світовій війні, коли виявилось, що аж три новочасні течії в літературі визнали його за свого посередника: експресіоністи, сюрреалісти й екзис-

тенціалісти. В УССР Кафка з причин, які важко пояснити, заборонений. Це бувши редактором „Всесвіту“, Олександр Полторацький надрукував у цьому журналі маленький фрагмент з Кафки, додавши до нього редакційну примітку, що в українській літературі цей письменник неперіодичний. Відтоді ставлення до творчості Кафки не змінилося.“

Цю книжку — в ціні 15 дол. — можна набути в книгарнях, у видавництвах чи його представництвах в ЗСА: в Європі — Sucasnist, Muller St.-33, Rgb. 8000 München 5; у всіх інших країнах: Sucasnist, Mr.Y. Smyk, 744 Broad St., Suite 1116, Newark, N.J.07102.

Відбудеться 44-ий 3'їзд Євангельсько-Баптистських Церков

Бервин, Ілл. — У днях від 1-го до 3-го вересня в українській баптистській Церкві у

Філадельфії, 6000 Лардж-ав. пастором якої є пресвітер Ярослав Папроцький, відбудуватиметься 44-ий 3'їзд Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. У 3'їзді візьмуть участь делегати й гості з церков ЗСА, Канади й інших країн.

3'їзд попередять наради Управи об'єднання, які відбудуться в п'ятницю, 1-го вересня, о годині 2-й по полудні. Офіційне відкриття 3'їзду в п'ятницю о год. 7-й вечора. У суботу цілий день буде присвячений діловим справам, а в год. 7-й вечора відбудеться спеціальне Богослуження під проводом молоді.

У неділю вранці — урочисте Богослуження о год. 10-й, о год. 2-й програма сестричтва і ввечері о год. 7-й подячне Богослуження і закінчення конвенції.

3'їзд перегляне успіхи діяльності об'єднання в минулому, уділить абсолютну уступачку Управі вибору керівних органів на наступні три роки і накреслить план праці на майбутнє. Головною справою 3'їзду буде питання постачання духовної літератури для України виключно українською мовою — Біблії, Нових Заповітів, духовних співанків та підручників для пасторів, вчителів і благословників Слова Божого.

За стараннями працівників об'єднання вже тепер друкується різноманітні інституції понад чверть мільйона українських Біблій для України. Але це ще далеко не може задовольнити духовних потреб 50-мільйонної нації. Тому 3'їзд буде шукати шляхів і засобів для друку десяти мільйонів українських Біблій у наступних кількох роках.

3'їзд буде також трактувати справу ще більшої допомоги вітякам, які тепер приїжджають із України.

ПОЛЬЩА ЗАСУДЖУЄ НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКИЙ ПАКТ

Варшава, Польща. — У 50-ту річницю закінчення договору між нацистською Німеччиною і комуністичним СССР цілий польський соціалістичний світ засудив цей договір, як ганебне порушення польської незалежності.

В офіційному зверненні польського союму, яке підписали усі його члени, включно із представниками комуністичної партії, говориться про те, що „секретне підписання договору між Й. фон Фіббертеном і В. Молотовим як представниками Німеччини і СССР буде завжди доказом імперіалістичного мислення і тайної дипломатії, яка має на цілі знищити слабші країни“. За схваленням такого нап'ятування договору голосували усі члени польського союму саме в цей день, коли після розмови Міхаїла Горбачова з провідником комуністичної партії Польщі Войцехом Ярузельським ситуація із створенням Уряду покращалася і комуністичні провідники погодилися

співпрацювати із прем'єр-міністром Тадеушем Мазовецьким та представниками „Солідарності“ у створенні нового Уряду.

У зверненні членів союму і комуністичного Політбюро із засудженням договору підписаного 23-го серпня 1939 року не має вимоги щодо повернення границь Польщі із перед часів Другої світової війни. Все ж таки так у Польщі, як і в Західній Німеччині і річницею підписання договору відновилися давні рани, бо Німеччина втратила на користь комуністичної Польщі Шлеські Східні Пруси, а Польща віддала УССР цілу Західну Україну.

Минулого тижня вперше після 50 років офіційні советські чинники признали „без найменшого сумніву“, що СССР і Німеччина заключили тайний договір у справі поділу поміж собою держав і території Східної Європи і цим виявилася ситуація із створенням Уряду тоталітарними режимами та їхніми диктаторами.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗБІЛЬШЕННЯ постів на мадярсько-австрійському кордоні, коло 250 східнонімецьких громадян вранці 23-го серпня прорвалися на австрійську територію з Мадярщини. Вітячі зі Східної Німеччини, яким пощастило потрапити у вільний світ, повідомляють, що тепер мадярські прикордонники зі собаками охороняють кордон з Австрією. Їх пости розташовані вздовж кордону через кожні 40 метрів. Західні коментатори пишуть, що могутній потік східнонімецьких вітяків, який ринув через австрійсько-мадярський кордон, тепер перетворився в маленький струмочок. Появилася велика кількість провідників, які допомагають східним німцям долати небезпеку, зв'язану з переходом кордону. На австрійській стороні вітякам надають допомогу місцеві селяни.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ЧТК повідомило, що в Празі призначений новий посол 3'їзду нах Стетів. У середу, 23-го серпня, новий американський посол Шерлі Блек вручила вірчі грамоти президентові країни Густаву Гусакові.

БАВАРСЬКА ПОЛІЦІЯ конфіскувала 650 кг коломбійської кокаїни під час великої операції проти контрабанди наркотиків. Начальник управління баварської кримінальної поліції Карл Ленгард заявив, що в цій справі замішаний медельський картель Колумбії. К. Ленгард повідомив, що вартість кокаїни, знайденої в авті у Мюнхені, становить коло 200 мільйонів західнонімецьких марок (108 мільйонів доларів). Останнім часом кокаїнові картелі Південної Америки розвинули бурхливу діяльність в Європі у зв'язку з посиленням боротьби з наркотиками у ЗСА.

ЯК ПОВІДОМИЛИ ПРЕДСТАВНИКИ алжирського міжнародного летища, північно-африканський емігрант, депортований з Франції і посаджений на літак компанії Ер-Франс, що летів рейсом Париж-Алжир, спробував захопити літак, заявивши при цьому, що він має вибуховий пристрій. Літак з 102 пасажирами і 13 членами екіпажу на посадці щасливо приземлився на алжирському летищі. Терориста, розпізнаного пізніше як Саїда Джемеля, вдалося заарештувати. Він не мав ніякого вибухового пристрою чи зброї, а в пакуночку, який він тримав за пазухом, був лише кусочок мила і пляшечка з дезодорантом. Заарештованому дозволили зробити публічну заяву і він вимагав термінового скликання міжнародної конференції у справі врегулювання становища в Лівані.

НА ВІДЗНАЧЕННЯ 45-РІЧЧЯ з дня скінчення пронацистського режиму, у столиці Румунії Бухаресті відбулася перша за останні п'ять років військова парада. У параді взяли участь військо, танки, бронетранспортери і ракетні пристрої. Потім відбулася демонстрація робітників бухарестських промислових підприємств, спортсменів і колективів художньої самодіяльності.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКА ВЛАДА повідомила остаточну цифру заарештованих під час демонстрації, що відбулася у понеділок, 21-го серпня, в Празі. Були заарештовані 320 громадян Чехо-Словакиї і 50 чужинців. За словами представника правозахисної організації „Хартія-77“ Дани Немцова, саме участь чужинців у демонстрації стримала чеську поліцію від більш жорстоких дій. Міністерство внутрішніх справ Чехо-Словакиї повідомило, що під час „правоохоронних дій і заходів щодо забезпечення порядку“ ніхто не був поранений, однак свідки заявили, що багато демонстрантів поліція била гумовими палицями.

ПРЕДСТАВНИКІ МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Туреччини Мурат Сунгар повідомив, що починаючи від п'ятниці, 25-го серпня, буде припинено залізничне сполучення між Туреччиною і європейськими країнами. Рішення турецького уряду стосується лише одного пасажирського експресу Мюнхен-Стамбул. Цей щоденний поїзд проїждив через територію Західної Німеччини, Австрії, Югославії і Болгарії. Надзвичайні заходи викликані нечуванним напливом етнічних турків з Болгарії. Вітячі твердять, що рятуються від переслідувань комуністичного уряду і від насильної лібералізації. Починаючи з минулого вівторка, турецький уряд почав вимагати візи від усіх, хто проїжджає кордон. За попередніми даними, лише за минулі три місяці з Болгарії в Туреччину емігрувало 310,000 осіб.

ПОЛЬСЬКІ УЧАСНИКИ спільної (зі советськими колегами) комісії у справі „стирання білих плям“ у стосунках між двома країнами, виступили з категоричною заявою, в якій твердять, що польські старшини в Катині були знищені не німцями, а частинами НКВД. У статті надрукованій в газеті „Політика“, голова групи польських істориків професор Ярема Марцишевський, обвинуватив советську комісію, яка займалася розслідуванням у 1944 році, в безсоромній брехні.

Т. МАЗОВЕЦЬКИЙ ВИБРАНИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ПОЛЬЩІ

Т. Мазовецький дякує за вибір.

Варшава, Польща. — У четвер, 24-го серпня, сейм значною більшістю голосів схвалив рішення президента Польщі Войцеха Ярузельського призначити головою кабінету міністрів відомого журналіста, активіста „Солідарності“ і наці онального католицького руху Тадеуша Мазовецького.

Член „Солідарності“, колишній політв'язень Т. Мазовецький став першим прем'єром-некомуністом. Таким чином був покладений кінець 45-річчю партійного диктату над урядом. Кандидатура Мазовецького була затверджена 378 голосами проти 4 при 41, що утримався. 37 депутатів сейму були відсутні.

Після оголошення підсумків голосування новий прем'єр-міністр був зустрінутий овациєю. Депутати аплодували стоячи. Першими піднялися члени „Солідарності“, потім депутати від Селянської і Демократичної партій. Навіть комуністи вітали голову нового уряду. Явно розчулений такою увагою, Мазовецький сказав: „Я дуже зворушений тим, що відбувається. Я

вдячний високому зібранню за виявлене мені довіря. Маю надію на співпрацю з сеймом і сенатом. Я хочу назвати цей момент вирішальним на шляху об'єднання польської нації“. Потім Мазовецький обмінявся потисками рук з членами колишнього кабінету, який проіснував всього кілька тижнів.

Президент Ярузельський не був присутній при голосуванні, однак Мазовецький зразу ж після короткої церемонії у парламенті відправився у Бельведерський палац. Вітаннями нового прем'єр-міністра, Ярузельського сказав: „Я бажаю вам успіху у відповідальній місії покладеній на вас, перш за все тому, що цей успіх потрібний Польщі“. „Успіх залежить і від вас, пане президенте“, — відповів Мазовецький.

На короткій конференції після розмови з президентом Мазовецький висловив повне задоволення її результатами і додав, що він має намір терміново поділитися радісною для нього новиною з Папою Іваном Павлом II і з Лехом Валенсою.

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ ВІД 1980 РОКУ американський Конгрес розглядає можливість введення закону, який змушував би він Федеральну резерву усунути своє засекречення і подавати американським людям свої рішення. Закон, що його запропонував демократичний конгресмен з Індіани Лі Г. Гамилтон, який є головою Економічної комісії, буде вимагати від Федеральної резерви радитися за свої потягнення із Білим Домом та Конгресом.

ТОМУ, ЩО „ЗЕЛЕНІ КАРТКИ“, які до речі, ніколи не були такого кольору, якими дається дозвіл на працю новопріїжджим до ЗСА, в останніх роках дуже часто підробляли, Бюро імміграції і натуралізації вирішило їх зовсім змінити. В найкоротшому часі усі іммігранти, які дістали дозвіл на постійне перебування в ЗСА дістануть рожеві картки так друковані, що їх не можна буде легко зфальшивувати. Бюро не буде однак змінювати цих 10 мільйонів виказок, які вже були видані, а стосувати нові картки для тих осіб, які тепер дістануть дозвіл на постійне перебування в ЗСА.

ЛОНГ АЙЛЕНД ЯК ЧАСТИНА великого Нью-Йорку є тепер найкращим показником того, що після 10 років розвитку економіки, вона тепер запасає. На це вказує брак нових місць праці, зокрема кількості домів на продаж і менший оборот у крамницях з харчами та одягом. Ці симптоми, які так різкі в усіх частинах Лонг Айленду, проявляються також в інших частинах східного побережжя ЗСА.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗСА Дік Чейні критикує членів Конгресу за те, що вони погодилися зменшити військовий бюджет у фальшивому переконанні, що небезпека советського мілітаризму зменшилася. На його думку це дуже наївне поняття, бо небезпека зі сторони СССР ніяк не зменшилася, хоча політика М. Горбачова вела різні зміни, але не в озброєнні. Д. Чейні висловив ці свої думки вже не перший раз і преса стверджує, що від того погляду секретаря оборони відмежується президент Джордж Буш.

СВОБОДА **СВОБОДА**
Українська національна асоціація

Subscriptions: ISSN 0274-6964. Published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, 10 Montross Avenue, Jersey City, N.J. 07310.
Svoboda (201) 434-0237. UNA (201) 451-2200.

Бюро УНА в Вашингтоні: (202) 347-8631 (факс).
Subscriptions: 1 year - \$40.00, 6 months - \$22.00, 3 months - \$12.00. UNA members 1 year - \$15.00. Change of address - \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

На порозі до незалежності балтійських країн

Дня 23-го серпня 1939 року німецький міністер закордонних справ Йоханс Ріббентроп полетів до Москви, де підписав із советським міністром Вячеславом Молотовим пакт неагресії. Нацистський Третій Райх і більшовицький Союз зобов'язалися урочисто один проти одного не воювати. До того офіційного пакту були додані два строги засекречені додатки: в одному з них — СССР погоджувався на поділ Польщі з Німеччиною і на поділ цілої Європи на дві сфери впливів двох названих імперій, у другому Німеччина погоджувалася на збройну советську окупацію (згодом анексію) Литви, Латвії й Естонії. Вірна принципів заборона Москва десятками літ заперечувала існування тих засекречених домовлень. Гасло гласності Михайла Горбачова із створенням під кермою члена Політбюро Александра Яковлева окремої Комісії для перевірки історії доби Сталіна — довело до оприлюднення тексту пакту Ріббентропа-Молотова та до признання, що дійсно підписано 50 років тому також договори про поділ Польщі і признання трьох балтійських країн Московщині.

Теперішні 50-ті роковини цього злочасного договору, складеного двома ідеологічними актиодами Адольфом Гітлером і Йосифом Джугашвілі-Сталіном — дали поштовх до нового свободолобного акту названих прибалтійських країн. Окрема Комісія литовського парламенту прийняла резолюцію, яка проголошує «нелегальність» підписаною 50 років тому у Москві договору про право СССР окупувати прибалтійські держави. У тій резолюції вимагається закінчення правно-політичного стану приналежності до СССР. Та резолюція має піти з початком вересня під голосування на затвердження на пленум парламенту, але — за твердженням московського кореспондента „Нью Йорк Таймсу“ Білла Келлера (23-го ц. м.) — нема сумніву, що парламент схвалить цю резолюцію. У трьох прибалтійських країнах — величезний підйом. У столиці Литви Вільнюсі кількадесят тисяч литовців ентузіастично привітали згадану резолюцію парламентарної комісії і вимагали звороту Литви, Латвії, й Естонії загарбані державної самостійності. Звездю кількасотмильово кордону трьох балтійських країн до корінної Московщини створився спонтанний живий ланцюг прибалтійських патріотів. Мужчин жінок і дітей, які тримали один одного за руку. Очевидно, це потрясло кремлівську партійно-державну верхівку. Покищо висловився у цій справі офіційно новий советський парламент та його вища Палата — Верховна Рада — відізвався уже деякі видатні діячі Компарті СССР. Названий кореспондент наводить заяву одного такого російського комуністичного potentata, який твердить, що пакт Ріббентропа-Молотова і приналежність прибалтійських країн до СССР — це дві окремі взаємно не пов'язані справи.

Це дуже цікава ситуація. Польща є першою сателітською країною, де настає некомуністичний уряд. Прибалтійські країни можуть стати першими складовими частинами Советського Союзу, які відірвуться від СССР. Збігнєв Бжезінський, дорадник у справах крайової безпеки за президентури Джиммі Картера, тепер професор державного права в Колумбійському університеті, у своїй книжці „Народина і смерть комунізму“ передбачав такий розвиток подій. Він твердив, що державноправну єдність СССР може врятувати тільки перетворення його на конфедерацію теперішніх 16-ти складових „самостійних“ республік, з признанням кожній із них не фікційної, а реальної дійсної самостійності. Концепція Бжезінського у теорії, може, логічна, — у практиці невикональна. Московські націоналісти не вичернуть своєї ролі „старшого брата“, верховода молодших „братів“, знову ж прибалтійські країни. Грузія, Вірменія чи мусульманські народи з традицією своєї державності ледви чи погодяться на будь-який державно-правний зв'язок із Московщиною. Занадто вже надтоїа комуна і задалеко зайшла вже туга за власною повною свободою В одній Україні зберігається все ще русифікаторський курс із законом про російську мову, як єдину державну мову, із скромними поступами в ділянці культури, але з цілком змозкованим державно-адміністративним апаратом та з економікою під кермом Москви. Уявімо собі, що в Україні з її 50-ти мільйонами душ була би та національно-державна свідомість, що її мають чотири мільйони литовців. Тоді розвал імперії був би дійсно неминучий. Він і буде неминучий, але за довгий-довгий час, коли не стане України „старшого брата“ і коли там люди будуть соромитися, що закрито українські школи, бо українські батьки посиляли своїх дітей до шкіл російських.

Володимир Сушко

В ОБОРОНІ СИМВОЛІКИ

Головний аргумент, що вплинув на це рішення комісії і який постійно висував під час її засідання відомий з кліки Шербицького „знавець“ ідеологічної роботи і голова такої ж відділу при Верховній Раді УССР Леонід Кравчук, був, що „і тризуб, і синьо-жовті прапори, і національний гімн „Ще не вмерла України“ використовували виключно ворожими елементами — з уряду Михайла Грушевського до Організації Українських Націоналістів“.

З тим усім спорить саме В. Степанів у своїй статті так і відповідно названій „За старим сценарієм“.

На засіданні комісії висунули вибрани нею запрошені для консультації вчені — Смолий, Макаруч, Мурашин, Мельник. На думку Степаніва вони не були як слід підготовані до справи або були односторонньо наставлені. А навіть як ідеолог, як Смолий, старався сказати з історії української символіки, то ведучий комісії Кравчук тут же перекручував.

Макаручові, коли цей навів заяву члена КПЗУ Строняка, що з-під цих прапорів у нього стріляли, Степанів каже, що цей не дуже ретельно провів своє соціологічне дослідження.

бо не всі члени КПЗУ думають саме так. Багато з них добре знають, що партійний прапор Організації Українських Націоналістів був чорно-жовтим, партійний гімн цієї організації — „Зродились ми великої години“, а тризуб оунівці зживали виключно з мечем замість центрального зуба.

Степанів далі нагадує Макаручові, що не під синьо-жовтим але саме під червоним зі серпом і молотом розгромлено КПЗУ, під тим же прапором десятки мільйонів невинних людей згинули в тюрмах НКВД, в Сибірі чи від шуткового голоду. Кров, порівняно з тим, пролита під синьо-жовтим прапором — це мізерна краплина.

Кравчукові на його репліку, що „живання тризуба — це претензія українців на Київську Русь, а на нього однакове право мають і росіяни, і білоруси“, Степанів радить, щоб не турбувався про росіян і білорусів бо вони самі розберуться зі своєю символікою. Білоруси чітко знають, що їх національний прапор є біло-червоно-білий, а національний герб — „Погоня“: а з-поміж росіян — це були і є не справжні росіяни — демократи але чорносотенці з

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Курдик

МОСКВА ВТРАТИЛА СВОЇ ПОЗИЦІЇ В АФРИЦІ

себе, як тільки єдиного претендента, на прокомуністичне представництво Намібії. Але Де Сантосові стояла на перешкоді — постійна і непереможна перешкода: Це була „ЮНІТА“, дуже вдало організована за постійною допомогою ЗСА і Південної Африки т. зв. „партизанська зелена армія“, силою біля 75,000 а з того 25 - 35,000, які своїми рейдами і діями контролювали одну третину Анголії, як і теж всю її суходільну і водну транспортну мережу. Її організував провідник „ЮНІТИ“ д-р В. Савімба із доручення ЗСА.

І ось саме тепер, ми є свідками у припиненні усіх догочасних військових бойових операцій, що здійснювали зовсім неочікувано із виглядів на постійне замирення. Це сталося з доручення, — з одного боку Москви, а з другого з Вашингтону.

Тепер фракції Дос Сантоса і Савімби погодилися припинити всі догочасні бойові удари. При чому уряд Анголії зрозумів і добувається швидкочасну послаблення, який з цього обшчу відтягнути повністю до кінця 1990 року всіх 50,000 кубинських наслідників. А „ЮНІТА“ тепер починає втрачати свою догочасну босздатність, коли з її обширів Південна Африка відкине майже 15,000 різноцінного війська, а в першу чергу, летунський підрозділ.

Варто пригадати, що від 1878 року, тобто від часу, в якому Великобританія зайняла була територію Південнозахідної Африки, а

тепер, Намібії, а в 1884 році Бисмарк прокламував частину сусемної території своєю колонією, то згодом на її території, зараз після вибуху Першої світової війни, за порозумінням із Лондоном, увійшли війська Південної Африки. Ця окупация не змінювалася, аж до часу, коли в ньому ООН заявив, що Намібія мусить отримати свою самостійність, а всім південноафриканським військам забрати ся звідти.

Але, як це прийнято, що т. зв. великі сили, мали завжди свої стратегічні інтереси. Великобританія втримувала 400 років Гібральтар, а канали Суецький і Панамський, не перестали втрачати свого мілітарно-глобального значення. Однак серед усіх цих втрат вартостей, перед, посеред них, веде — своїм геополітичним положенням, а надбавок із її модерними портами — Кейп Тавн, Елізабет, Сміт Тавн, а оне до них прилучується, новий, своєрідний „Південно-африканський Гібральтар“ — Велвіс Бей у Намібії. І крау з зв'язку з цим висловується невідмінне і куче питання, яке міжнародні політичні експерти ставлять рубом: а що буде тоді із портом Велвіс Бей на південному побережжі Африки, що теоретично розцінюючи є складовою частиною території Намібії?

Вартість порту Велвіс Бей вельми значущою вартості, коли оцінювати, що на віддалі майже 2,000 км. а в тому 1,000 км. побережжя Намібії, не має, ніякого

Чому в одних випадках влада могла забезпечити мінімум національно-культурної автономії, а в іншому, в умовах СССР, відмовила? Яку національно-культурну автономію мають українці в Казахстані, Молдавії, Російській Федерації? Як і наукові, культурні, мистецькі досягнення? Яку культурну автономію створила влада для поляків на Україні, жидів та інших національних меншостей (в тому числі й в умовах нашого міста)?

Знаємо, що в Канаді проживають українці, поляки, жиди, вірмени, та інші національності, і всі вони, виявляється, мають можливість зберігати свою мову, творити наукову й мистецьку життя, мають свої газети, школи, інститути та музеї. Їх наукову продукцію користуються вчені УССР. Отже в умовах Канади можна досягнути національно-культурну автономію, а в умовах СССР покищо неможливо. То чи дивно, що люди тягнуться до чужої землі, бо рідна стає чужою?

В час, коли ми осмислюємо факти, робимо співставлення, аналогії, у спеціальних позаконтрольних лабораторіях готуються нові провокації. Рецепт відомий: підбурити одних проти інших. Про секрети цієї хитрощі довідався я у мордовському конштаборі. Старі в'язні розповідали, що у післявоєнні десятиріччя, 45-55 роках, у концтаборах політичні в'язні знаходилися разом із побутовими. Назрівали незадоволення, готувалися страйки. І ось адміністрація почала діяти. Вона тихцем у кабінет викликала карних злочинців і говорила їм: „Проти вас політичних шось задумали, готують напад, узбройтеся чим можете, ми вам допоможемо...“ І роздавали холоду зброю. Адміністрація викликала когось із політичних в'язнів і говорила те саме: „Карні злочинці всі при ножах, якщо ви не озброїтеся, вас переріжуть. Дечим можемо допомогти, є трохи різних заліззяк, беріть...“ Так при допомозі адміністрації обидві сторони були готові до кровопролиття. Залишилось спровокувати ситуацію. І лася кров. Гинули не сотні, а тисячі. Начальство адоволено затирало руки. Злочинний задум вдався.

Я не випадково навів приклад з сталінських концтаборів. Традиції, виявляється, успадковуються не тільки в галузі культури. Вважаю, що по цьому самому рецепту готувались криваві події в Сумгаїті, а також у Фергані, де

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про подорож у минуле

Коли ви рідше перевертати свої ліжні вахці в європейській купелі місцевості, цілюча вода якої лікує ревматизм і неодолює серця — то не сподівайтесь, що доведеться вас роїтиметься від молодих облич і загорілих струнких тіл, як на побережжях Атлантийського океану чи Рів'єри.

А все ж важко „переставитися“ із американського темпа у цей немысливий спокій та повільність Бад Орбу, в околиці якого жили колись славі брати Грімми і тут творили свої немиручі казки. Цей спокій і настрій минулого, немов нагадує ці казки про царівну жабу, статуя якої прикрашає стародавню ступню.

Стежинками величезного парку проходяться повільно або просиджують на лавочках стачені німецькі громадяни „дружю молодості“, готують окрешини качок на озері і один одному розповідають про своє минуле. Оцим мислом дине ціла ця прагання заступна. Ось ідемо на поплудневий концерт під синім небом, у якому започаюць призадує, що це „концерт побажань публіки“. А публіка бажас почути цілий ряд давніх, так колись знайомих, пісенок, які ми, здається, не чули добрих... надіають років“. Отже звучить несмертельна „Лілі Марлен“ із Другої світової війни, „пурпурі“ із оперети „Царевич“ і головно арія із „Веселою вдовичкою“. А там до заповідача підходить уже добре старший чоловік із паличкою та щось шепоче їм і слухачі довідаються, що „Оля пані Гладі“ тепер зграють пісеньку „Я цілував тобї уст твоє бажання“ (Ich hab Dein Wunsch von Deinen Lippen geküsst).

Проходимо біля місцевих кін і бачимо на великих афішах, що цього дня показуватимуть фільм із Вільм Фрічем у головної ролі а на другий — із Мартою Егертер, дружиною Яна Кепури. (Пригадує, дороги читачі моїх флейтонів ці імена? Не журіться, ніхто не буде знати, вашого віку і ви можете спокійно помандрувати враз із цими іменами у свою молодість...)

Чи справді час стоїть тут на місці і не поступає вперд ані американським ані європейським темпом? Застановляючись над цим питанням, ми рішили відвідати оцю заведи актуальну імпрезу, як показав моє, що відбувається в одному із кращих готелів.

Ми зумисне вибрали шлях до свого готелю біля тенісних кортів та пристали на декілька хвилин, щоб приглянутися, як там грали майбутні стейффі графе і бориси бекери. А у наших думках кружляли слова із поезії Максима Рильського: „Як добре бути молодим у теплі дні збирання винограду“.

О-КА

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОДОВЖІМ СТЕЖКИ

Читаючи „Свободу“ з 11-го серпня 1989 року бачимо копію відкрити учасників „Стежким Батьків по Європі“ з привітом редакторів і працівників нашого щоденника. Фондация Українського Вільного Університету вже кілька років влаштовує такі поїздки, за що належить їй признання.

(Закінчення на стор. 4)

Богдан Горинь

КОНСОЛІДАЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ СИЛ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА

(Виступ на мітингу 3-го серпня 1989 року)

II.

Від абсурдної національної політики потерпіли не тільки українці, але й всі національні меншості. Під час пробудження національної свідомості у 60-ті роки за вказівкою парторганів під керівництвом КГБ спеціальні найманці почали руйнувати кладовища Січових Стрільців, доконавши цю чорну справу у брешнівські роки. Але чи тільки українське історичне кладовище у Львові було зруйноване? Чи тільки українську національну пам'ять намагалися вбити партпаратички? Ні, ними руками й по тій же вказівці було зруйноване й польське історичне кладовище, не пощадила зла рука й інших національних святих. Пригадаймо, як нищилися і свідомо підпалювалися українські церкви (про це мені розповідав у 1965 році секретар Турківського райкому партії). Але чи тільки українські церкви потерпіли у сталінсько-брежньовські часи? А хто закрав, перетворюючи в спортзали, жидівські синагоги? Хто по сьогоднішній день гальмує відкриття жидівської школи, театру, музею, які були до 1939 року? Все це діється з однієї тієї ж партбюрократичної руки.

Щоб зрозуміти невіддільну картину у національному питанні, наведу кілька аналогій. На Україні проживає понад 300,000 поляків. Як і їх культурні та наукові здобутки? Де їх газети, журнали, письменники? У Польщі понад 300,000 українців. Нелегко і несолодко було їм у післявоєнні роки. Але нині вони мають суспільно-культурну організацію, газету, світський і церковний календар. Раз на два роки збираються на фестивалі української культури. Нещодавно стала легалізована Греко-Католицька Церква, якій було призначено єпископа.

солдати, які покликани були охороняти громадський порядок в Узбекистані, пропонували узбекам автомати по 2,000 рублів. Про те сповістила Хроніка профспілки незалежних журналістів від 12-го червня 1989 року.

Хіба не є це свідченням, що традиції контабріної адміністрації мають своїх надійних продовжувачів? А хіба писання полковника Шабаса (начальника міського управління міліції), що була вміщена в газеті „Вільна Україна“ під назвою „За торжество закону“ за 5-те травня 89 року, в якій наведено текст вдуманої листівки, не переслідує ту саму мету? Пустили великим тиражем фальшивку зі закликом: „Громадо! Друзі! На збори узбройтесь арматурою, ланцюгами проти міліціантів. „Бійтесь москалі!“, було рівнозначно заклику, щоб росіяни узброювалися. З другого боку була можливість опрацювати жорстоку розправу 12-го березня. Про те, що Шабас не одинокий у своїх провокаційних потугах, говорять виступ 7-го липня 1989 року на зустрічі з робітниками львівської мейблочної фабрики „Карпати“, начальника КГБ Залізничного району міста Львова, підполковника Ковтуна, який заявив, що УГС роздає планштану зброю, що УГС склали списки парттактивістів для розправи над ними. На зустрічі був присутній активіст Народного Руху Фурманов, який запитував: „Чому ж Ви не арештуєте нас, якщо ми озброїмося?“ Ковтун промовчав, а люди зрозуміли, що кагебист прийшов до них із провокаційною метою. Не треба бути професіоналом — криміналістом, щоб побачити спільність пошків...

Демократична громадськість повинна навчитися роздавати плинні провокаторів, і відповідно на них реагувати, розуміючи, що в статті Шабаса, у виступі Ковтуна перед робітниками, в статтях Аліма Лисюка в „Львівській Правді“ були закладені великі порції пропагандистського динаміту, направленного на розпалювання міжнародної ворожечні. Ми повинні записати у резолюції мітингу, притягнути Шабаса, Ковтуна і Лисюка до судової відповідальності. Їхній руйнівний діяльність громадськість Львова протиставляє єдність людей різних національностей, об'єднаних в Народний Рух України за Перебудову. Отже єдність, єдність і ще раз єдність!

Праця філіальського КОНЛПУ

Члени філіальського національного Конфедерального Національного Конгресу в Україні (КОНЛПУ) віддали в кінці червня Вашингтон, щоб стрітніти з десяти членами Конгресу в Сенату для порушення кількох справ, вагомих для української спільноти, а саме: справу легалізації Української Католицької Церкви в Україні, справу американського консульства в Києві та справу Чорнобиля.

Проблеми українських католиків на підсвіткових землях, що їм, не зважаючи на гласність, советські власті не хотять признати легальних прав, викликають велике стурбовання. КОНЛПУ активно домагається легалізації Української Католицької Церкви в Україні. Конференція у цій справі відбулася у бюро сенатора Патрика Мойнігена (демократ із стейту Нью Йорк), взяли у ній участь голова КОНЛПУ Ульяна Мазуркевич і секретар Тамара Стадницько-Корнелізон.

Сенатор Мойніген був зацікавлений переслідуванням Української Католицької Церкви в Україні і обіцяв підтримати зусилля, спрямовані на легалізацію цієї Церкви.

Працівники КОНЛПУ мали теж особисту зустріч із сенатором Руді Бовіном (республіканець із Міннесоти) та із сенатором Петром Доменіці (республіканець із Нью-Мексико), які заявили, що вони є дуже прихильно налаштовані до легалізації Української Католицької Церкви в Україні і що будуть активно допомагати всім зусиллям досягнути цю ціль.

Упродовж останнього десятиліття КОНЛПУ активно працював над справою відкриття американського консульства у Києві. Комітет є тією думкою, що постійна, офіційна присутність ЗСА в Україні є великою перешкодою для здійснення прав в Україні та для забезпечення України вікна на Захід для закінчення ізоляції України. Західні журналісти, що їх присутність була дотепер майже всебічно обмежена до Москви та до інших російських міст, мали б нагоду (після відкриття

консульства), зв'язувати про події в Україні на основі спостережень із першої руки.

Будова консульства у Києві була припинена з причини советської інвазії Афганістану, зістрілення совєтськими корейськими літаками та відкриття підслухових апаратів, вбудованих у стіни нової американської амбасаді у Москві. КОНЛПУ є тією думкою, що ці різні нещадні і перепони не повинні мати впливу на справу будови консульства у Києві.

Із цієї причини голова і секретар КОНЛПУ алаштували зустрічі із членами сенатського Комітету закордонних зв'язків. Ці зустрічі представники КОНЛПУ мали із сенаторами Христопфером Дадом (демократом із стейту Коннектикут), Джаном Керрі (демократом із Массачусетсу), з Деннісом Кулькіном, представником сенатора Гайнцера із Пенсильванії та з Брайаном Мек-Кеонам, представником сенатора Байдена. Сенатори Додд і Джан Керрі рішуче сприяють відкриттю консульства у Києві.

Представники сенаторів Гайнцера і Байдена з'ясували різні непорозуміння між ЗСА і Советським Союзом на полі будови нових будівель амбасад — советської у Вашингтоні та американської у Москві.

Упродовж останнього року КОНЛПУ робив старання перед членами Конгресу, щоб спричинити конгресові переслідування у справі нуклеарної катастрофи у Чорнобилі, щоб зібрати і поширити інформацію про наслідки цієї нуклеарної катастрофи. Ця інформація була б цінною не тільки для українців, але й для населення всього світу. Ця ініціатива КОНЛПУ зустріла позитивну реакцію у конгресменів, яким ця справа з'ясувала. Конгресмен Ятрон (демократ, Пенсильванія) заявив голові КОНЛПУ Ульяні Мазуркевич, що справа Чорнобиля є дуже важливою і що він та інші конгресмени доложать зусиль, щоб у справах, зв'язаних із Чорнобилем, були проведені конгресові переслідування.

Тамара Стадницько-Корнелізон

Відзначення у Баффало 95-ліття УНС

95-літній ювілей УНС Баффальської Округи почала відзначати концерт українського ансамблю пісні і танку з Лемківщини „Оселяні“.

Концерт, спонсорований УНС, відбувся з великим успіхом завдяки праці громадського Комітету, який був очолений довголітнім головою Баффальської Округи Романом Конотопським та при допомозі оголошено двох українських радіопрограм Василя Шарварна і Патріархального товариства.

На закінчення концерту голова округи згадав про 95-літній ювілей УНС, подякував численній публіці за участь, а членам ансамблю за мистецьке виконання програми.

Кілька членів міської управи Баффало особисто подякували за запрошення, а шеф відділу шерифів повіту Ірі Чарльз Кларк вислав письмову подяку на руки голови Округи Р. Конотопського і голови 360-го Відділу Зенона Беднарського.

10-го червня на бенкеті „Рідної Школи“ голова Округи вручив грамотам чеків УНС і сказав про 95-літній ювілей, за що присутні нагородили його оплесками.

На загальних зборах Баффальської Округи голова Округи інформовав про план праці на 1989 рік і з нагоди 95-ліття УНС управи Округи планує висвітлити фільм „За стерном долі“.

19-го липня уложено програму висвітлення фільму, в порозумінні з провадними молодіжними організаціями та громадськими установами Баффало.

Дату і час проголошено на радіопрограмі, у церковних бюлетенях, листівками та особистим апелом оо парохів українських церков — католицької і православної.

Микола Побивайло, голова Народного Дому з Блек Рак, зайнявся висвітленням фільму. 22-го липня, в суботу, фільм був висвітлений на оселі СУМА „Холодний Яр“, де крім суміської молоді були родичі дітей та гості.

Пластова мода побачила фільм у понеділок на своїй оселі „Новий Сокіл“.

Перед кожним висвітленням фільму голова Округи з нагоди 95-ліття УНС

з'ясував його значення для української спільноти в діаспорі, поміч українським народам в Україні, домагає молоді та користь, яку мають члени УНС, закликає молоді ставати членами Батька-Союзу.

На оселях вяржіння і зацікавлення були досить великі. По висвітленні фільму молоді ставали питання, на які доставала вичерпуючі відповіді.

Найкраще подобалася розмова українця генерала американської флотії Семула Яскіли з советським амбасадором А. Добриним. І на запит де є наша мода, можна сміло відповісти: вона є, лише треба знайти до неї дорогу і підхід.

При кінці тижня фільм був висвітлений в українському Домі „Дніпро“, Народному Домі на Блек Рак, та в неділю в залі української православної громади.

На мою думку, найбільш цікаві моменти фільму — це український павільйон на Світовій виставі в Чикаго 1933 р., де поневолена нація між війнами дістає першу нагороду. Великий виступ В. Авраменка з 700-ми учасниками в Метрополітан Опері в Нью Йорку та відсвічення пам'яті відкриття пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, де головним промовцем був колишній президент ЗСА Д. Айзенгавер.

У висвітленні фільму „За стерном долі“ і відповідна інформація допомогли присутнім збільшити свої зацікавлення УНС з можливістю стати його членами.

При тій нагоді управа округи висловлює подяку УНС за випозичення фільму.

Радимо тим округам, що ще не висвітлювали фільму в себе, дістати його і висвітлити з відповідною інформацією про УНС, що напевно допоможе в приєднанні нових членів.

В продовженні відзначення 95-ліття УНС Баффальської округи приготувалася з участю жіночого хору „Мрія“ до зустрічі з українським жіночим хором з Польщі, який виступить в Баффало у другій половині вересня.

Василь Сивенький

Бразилія у поклоні Великому Кобзареві

Кожна українська свідомість громади відзначає цього року 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Ця святкування відбуваються у різних країнах світу.

У Бразилії, де є велика українська громада, Кобзареві будують у місті Куритиби пам'ятник. Цього року буде відкритий цей пам'ятник.

Нарешті прудентопільська громада дочекалася цієї події. До міста, яке нараховує 70 відсотків українського населення, приїдуть українці з різних сторін світу, щоб спільно вшанувати Великого Кобзаря.

У Куритиби — центрі українського життя Бразилії — вже є пам'ятник Шевченкові. Він був відкритий у 1967 році. Тоді посадили міста д-р Іво Арзуа іменував одну із площ міста Україна. На цій площі, захо-

дом місцевої громади, був поставлений пам'ятник, скульптором якого є француз Шарлес Андреас. Цей пам'ятник стоїть на підставі та має 2,5 метра висоти. На підставі написані його слова: „Учіться, брати мої, думайте, читайте, і чужому наукайтеся“. Його не шурайтесь українською й португальською мовами. Ця площа знаходиться у гарній околиці в Бігорілі, що є передмістям Куритиби, недалеко є собор УАПЦ св. Дмитрія. Тепер це є центральне місце, де переходять через площу шоденно тисячі людей. Для українців, які приїжджають звідси, це є туристичне місце.

Найбільший паранський щоденник „Казита до Повіто“, що виходить у Куритиби, 16-го липня ц. р. помістив у своєму недільному додатку „Вівер Бем“ обширну статтю про Шевченка під заголовком „Найбільший поет України“, при свячену 175-ліття з дня народження Кобзаря. Цей часопис помістив біографію Шевченка, вірш „Думи мої, думи“, що переклала на португальську мову поетеса Олена Колодій, а також змимку пам'ятника з Куритиби.

Корнелій Шмулик

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

В Бостоні відзначено Тиждень Поневолених Націй

Віче для відзначення 30-ї річниці встановлення Конгресом ЗСА Тижня Поневолених Націй відбулося 20-го липня ц.р., у вечірніх годинах, в Кристофер Колумбус парку. Присутніх було понад 250 осіб.

Губернатор Майкл С. Дукакіс проголосив 20-го липня Днем Поневолених Націй в Массачусеттс. Мейор Реймонд Флін проголосив тиждень від 16-го до 22-го липня ц.р. Тижнем Поневолених Націй. В обох прокламаціях згадано про терпіння боротьбу поневолених націй за національну права.

Після внесення національних прапорів, Ян Мілун, польський тенор, відспівав американський гімн. Молитву провів о. архимандрит Андрій Партикевич, парох української православної церкви св. Андрея. В імені місцевого Комітету Поневолених Націй, Орест Шудлюк відкрив віче, пригадавши присутнім, що з перспективи 30-ти років принцип прокламації про ТПН є дуже важливим для поневолених націй та для нас тут.

Ляшек Стахов, професор економіки і активіст польської Допомоги „Солідарності“, зупинився коротко над подіями про демократизацію в Польщі та Мадярщині, як також над подіями про національні права в Україні, Естонії, Литві, Латвії, Білорусії, Грузії, Вірменії, Казахстані.

Романна Михайлів прочитала текст прокламації про ТПН з 1959 року, Аудра Вайсас — текст прокламації губернатора, а Яніс Сандерс — текст прокламації мейора.

Короткі заяви солідарності з поневоленими націями.

Н.Н.

До членів і прихильників Інституту Дослідів Волині і Т-ва „Волинь“

Цього року волинські організації у Вінніпезі святкують своє п'яте 40-ліття. При допомозі наших земляків та інших українських товариств протягом свого 40-річного існування ці організації видали 15 чисел популярного збірника „Літопис Волині“ та понад 60 інших публікацій, коштів друку яких дійшли до близько 400,000 дол.

Крім фінансових коштів, члени ІДВ і Т-ва посвятили багато свого цінного часу для цієї великої і корисної праці. Робили це зі свідомістю, що виконана ними праця не належить тільки до однієї Волинської Землі, а виконується для добра всього українського народу.

Бажаючим ІДВ і Т-ва є і далі продовжувати видавничу діяльність, а тому вже здали до друку кілька щонинх праць, а це „Система українського правосуддя“ Митрополита Іларіона „Критичним пером“ А.

Юріяка і „Історичні кордони Великої Волині“ проф. В. Трембіцького та пригтовляють до друку 16-те число „Літопису Волині“.

Тому й сердечно просимо вашої допомоги, яку можете виявити або пожертвою або тим, що замовите наші видання. Ваша допомога стократно повернеться до вас нашою вдячністю, рідною книжкою, ваше ім'я, як жертводавця, буде записане в наших виданнях, які розходяться по всьому світі, а тим самим довго житиме в серцях вдячного українського народу.

Сердечно просимо вас присилати нам матеріали з історії чи культури та різні спогади про громадське й релігійне життя на Волині. В міру можливостей все буде видруковане в наших збірниках.

Наша адреса: Research Institute of Wolyn, P.O. Box 606, Winnipeg, Man. Canada, R3C 2K3.

ДВА З НАЙБІЛЬШИХ університетських братств студентів з початком нового року занеах звичайні ритуали при прийманні нових членів. Ця зміна заходить з приводу публічної критики небезпечних і брутальних вимог, що їх ставлять до нових членів таких студентських товариств. Були вже навіть смертні випадки.

В ПАМ'ЯТІ НАШОГО ДОРОГОГО ПРИЯТЕЛЯ
св. п. мгр-а ОЛЕКСАНДРА СМАЛЯ
складаємо 100.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку.

ОЛЬГА І РОМАН МОРОЗ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ ДОРОГОЇ КУЗИНКИ
бл. п. ЗЕНІ з КОГУТЯКІВ
Г А В Р І Л Ю К

яка відійшла у Вічність в Ів. Франківську, зах. Україна
складаємо на українську церкву в Лорді 50.00 дол.

Родині складаємо найщиріші співчуття.

МАРІЯ з КОГУТЯКІВ ГЛАДКА з мужем ОРЕСТОМ

св. п.

ПАРАСКЕВІЯ МЕЛЬНИК

народжена 16-го жовтня 1899 р.
на Дніпропетровщині в Україні, після тяжкої недуги
відійшла у Вічність 7-го серпня 1989 р. і залишила у смутку:

мужа — ІВАНА
сина — АНАТОЛІЯ з родиною
доньку — ЛІДУ на Україні
та внука і правнука

Похована в четвер, 10-го серпня 1989 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Банд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Параскевії Мельник зібрано 500.00 дол. на фонд оборони Івана Дем'янюка.

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Знайомими,
що в четвер, 17-го серпня 1989 р. на 80-му році життя
відійшов від нас у Вічність по важкій недугі!

св. п. дипл. інженер
ЯРЕМА САВКА

Похоронні відправи відбудуться:

ПАНАХИДИ в суботу і неділю о год. 8-й вечора
ПОХОРОН в понеділок 9-30 ране з церкв Успення Божої Матері на цвинтарі Code des Neige в Монреалі.

В глибокому смутку:
дружина — ДАРІЯ
сини — СТЕФАН
ВОЛОДИМИР з дружиною ДЕБОРА
БОГДАН з дружиною СОФІЄЮ
донька — РОКСОЛЯНА
внуки — ДЕМ'ЯН, ПЕТРО ЛЮДИЛА
сестри — МАРІЯ ОЛІЙНИК
НАТАЛІЯ ГРИГОРЧУК з родиною
швагри — БОГДАН ТАРНОВЕЦЬКИЙ з родиною
РОМАН ТАРНОВЕЦЬКИЙ з дружиною
НІНОЮ і родиною
МИКОЛА ЗАВАЛЬНИЦЬКИЙ
ІРИНА і МИХАЙЛО МОРОЗ з родиною
ОЛЬГА ТРУШ з родиною
кузини — МИРОСЛАВ БОДНАР з родиною
і ближча та дальша родина в Канаді, Америці і Україні.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

св. п. ДАРІЙ МЕНЦІНСЬКОЇ
з КНИШІВ
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ

в Нью Йорку, в понеділок 4-го вересня 1989 р.
о год. 8:30 ране в церкві св. Юра.

в Глен Спеню в церкві св. Володимира о год. 9-й ране.

в Гленкоу в монастирі о год. 8:30 ране.

Про молитви за спокій Душі Покійної просить:
РОДИНА

В ПРОГРАМІ:
П'ЯТНИЦЯ, 1-го вересня 1989 р.
Забави з танцями. Грає оркестра „БИСТРА ВОДА“
СУБОТА, 2-го вересня 1989 р.
10:00 вечір — Відкриття Здангу
11:00 — Спортивні змагання копаного м'яча і відбавки
6:30 — Мистецька програма — участь беруть:
Танцювальні ансамблі О-ку СУМ з Чикаго, „Україна“
і „Водограй“, оркестра „Батурин“ з О-ку СУМ Торонто
та самодіяльні мистецькі одиниці з Осередків
9:00 — Забави — грають оркестри „Рута“ і „Два Кольори“.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
запрошує все Громадянство на
38-ий ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ
МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМ
який відбудеться на Оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й.
2-го, 3-го і 4-го вересня 1989 р.

НЕДІЛЯ, 3-го вересня 1989 р.
10:00 вечір СЛУЖБИ БОЖІ в обох обрядах
12:00 вечір МАНІФЕСТАЦІЙНА ЧАСТИНА
Святкове слово — Аскольд Лозинський
2:00 Спортивні змагання
5:30 Закриття Вишкільного табору
6:30 Мистецька програма
9:00 Забави — грають оркестри „Два Кольори“ і „Рута“
Дирекція заряду Оселі повідомляє, що на підставі стейто
вого закону, забороняється палити вогні на Оселі
КОМАНДА ЗДВИГУ

Л. Залуцька...

(Закінчення зі стор. 1)

історію та економію, а цього літа працює на Союзі як кельнерка при подаванні алкоголю і як продавця в крамничі у „Гостиниці“. Вона недавно повернулася з перебування у Ленінграді, де була шляхом виміни студентів та при цій нагоді відвідала родину в Україні. Другою дружиною обрано Зіну Жук з Бриджвотер, Н.Дж., яка закінчує студії бухгалтерії в коледжі Райдер. Вона належить до Платової станиці в Нью Брансвіку, Н.Дж., і особливо цікавиться різними видами спорту, з яких їй найбільше подобається улюбленим, та здобула вона вже ряд нагород.

Анна Легедза уступаюча „Міс Союзівка“, що виконує це почесне завдання продовжує 1989 року, передаючи свою „корону“ Л. Залуцькій у прощальному слові підкреслила, що вона мала честь „панувати“ саме у році, коли УНСОЮЗ відзначає своє 95-річчя.

До пізньої ночі публіка за бавлялася відтак під звуки оркестри „Акулі“, адміністратор Союзівки Іван Фліс, мол., повів у перший

Після вибору (зліва): І. Фліс, мол., З. Жук, Л. Залуцька, С. Дзядів і д-р І. Фліс.

танець новообрано „Міс Союзівку“.

Серед почесних гостей цього дня були головний президент УНС-д-р І. Фліс який привітав коротким словом гостей, Володимир Квас, головний радний УНС, і Аня Дидик-Петренко з чоло-

віком Юрієм. Програмою провадив Роман Швед, за допомогою Олі Ходоби, яка є талановитою співачкою та бандуристкою.

Мистецька програма в цей суботний вечір була багата завдяки виступам членів та інструкторів танцювального табору Р. Прийм-

ми-Богачевської. Слід відмітити, що поміж інструкторами була Кістен Лонг, балерина Гарден Стейт балетної компанії. Поміж виступами учасників табору заважали публіку О. Ходоба і Гриць Гринюк, співачка з Львова, що саме на відвідинках у ЗСА.

В українських школах щораз менше учнів

Шкільна рада Комітету Українців Канади, відділ в Торонто, організувала вже п'яті з черги, під час вакаційного часу, учительські курси. Багато праці при організації курсів викладав невідомий професор, інспектор і письменник Іван Боднарчук. Він має великий досвід і у свій час обіймав з інспекцією українознавчих шкіл уся Канада.

Цього року до організаційного комітету входили Тоня Грохович, Зіна Масевська, Олександр Ковалік і „критик“ та незаступний помічник І. Боднарчука, його дружина Емілія. Мір Іван Манастирський, як на попередніх курсах, так і цього року був „мовним консультантом“ (сказати б фактичним сучасним жаргоном), і час від часу слухачі чули зауваження щодо мови.

Ці триднішні курси, які відбулися від 17-го липня до 4-го серпня, можна назвати не так курсами, як циклом цікавих доповідей з дискусією, що мають відношення до шкільництва, виховання та української культури. На них, крім учителів, запрошувалися і „вільних слухачів“, і шкода, що було таке мале зацікавлення і, фактично, ніхто з батьків не взяв участі. А школа, як весь час підкреслювали викладачі, — це діти, вчителі і батьки. Слухачі отримують свідоцтво.

Другою турботою є факт, що дітей щоразу менше, і щораз більше англійських дітей. Це створює труднощі навчання української мови й культури, особливо в шкільних українських школах, де на таке навчання призначено тільки півгодини на день.

Курси відкриває голова Комісії шкільництва Онтаріо д-р Євген Рослицький. Голова Світової координаційної виховно-освітньої ради Іроїда Винницька висловила задоволення про діяльність СКВОР.

Викладачами були педагоги й вихователі Зіна Масевська, Адріана Раделицька, Олександра Ковалік, д-р Валентина Мороз, Віктор Педенко, д-р Олександра Копач, Роман Копач, письменниця Ольга Мак, вчителька з України Галина Шоп'як, Таня Оніщук, Ярослава Зорич. Інших згадаємо далі.

І. Боднарчук мав доповіді й заклічне слово, в якому, як сам висловився, говорив „з душі, не з ума“, тобто про те, що найбільше наболіло. Завждиється якусь апатію до рідної школи, до української мови і навіть мало хто вірив, що цього року вдасться, через мале зацікавлення, ці курси провести.

Серед слухачів було три вчителі, які відносно недавно прибули з Польщі й поселилися в Торонто. Їх одна вчителька-гостя з України. В польських школах існує більша дисципліна. В радянських школах, не зважаючи на змагання виховувати дітей в ідеологічному дусі, саме молоді перша вийшла на демонстрації, коли почалася політика гласності.

В короткому репортажі не можна навіть згадати про всі доповіді, а не то обговорити їх. Однак деякі відмітимо.

До цього „контрверсійної“ належала доповідь Оксани Винницької, докторанта славістики Торонтського університету, авторки й вчительки в українських школах. На основі найновіших дослідів, тепер в навчаннях нема обов'язково „модернізму“. При вивченні мови граматики не рекомендується викладати, як окремої дисципліни, аж до 8-ої класу.

Марта Хомин, десятирічна вихователька передшкільних дітей у світлиці ім. Цюпи Палів, радила, що серед таких дітей треба вчитись стати такою самою дитиною, як вони, і так з ними говорити й поводитись. Діти повинні відчувати любов до них, бо терпеливість і любов до дітей — це найважливіші фактори у вихованні і навчанні. Батьки мусять зрозуміти свою роль, наприклад, говорити тільки по-українському. А

В обороні...

Закінчення зі стор. 2.

ньо-жовтий стіг, а третій — стіг малиновий, замість хреста з'явився на картині прапор незрозумілого брудного кольору а синьо-жовтий прапор перемальовано. А тим часом листівки видавалися у 1920-30 роках, на західноукраїнських землях, які копія, що є у розпорядженні вчених — мистецтвознавців показують картини так як вона була перед фальсифікатором.

Синьо-жовті кольори були віддавна національними кольорами українського народу. Правда, козаки мали прапори різних кольорів — і малинові, і білі, і жовті, і навіть зелені. Але той факт, що з 14-ти хоругв у колекції Ермітажу є три синьо-жовті, а з 26-ти малюнків хоругв Публічної бібліотеки всім є синьо-жовті, говорить багато. Сині і жовті кольори переважають у козацькому одязі Хмельниччини, Коліївщини. Хоругва Полтавського полку з 1717 року була блакитною зі золотим хрестом, а Галицькі полки під блакитно-золотими стягами билися з ворогом ще в Грюндальській битві 1410 року. Під час „весни народів“ Головна Руска Рада у Львові ухвалила в жовтні 1848 року за свої національні символи Романовичів — золотого лева на блакитному тлі і похідне від нього жовто-синє знамено. Це засвідчує велика кількість документів, які зберігаються у Центральному архіві у Львові. Під прапорами цих кольорів йшли на смерть юнаки Галицької землі, захищаючи край від польської окупації 1918-20 років. Після 1905 року, коли російський царський терор тривав, синьо-жовті знамена відновилися знову на Наддніпрянщині, бо ж вони не були там чужими.

На засіданні комісії не затверджено потреби повного дослідження історії української національної символіки. Щоб дістати її повну картину, — Степанові каже, — є конкретні історичні дослідження істориків — спеціалістів. Він скаргиється, що „до нас не можемо ознайомитися з козацькою символікою Гетьманщини, Запорізької Січі, бо прапорні колекції для нас недоступні, вони або в запасниках музеїв, або доля їх взагалі невідома“. Він запитується, хто зі сучасних істориків може ствердити, що він бачив і описав хоч би такі колекції як Полтавського, Дніпропетровського, Львівського музеїв, Ермітажу, оружейної палати московського Кремля чи музеїв Кракова і Варшави, не кажучи про ті, які зберігаються в Парижі, Лондоні, Стокгольмі чи на американському континенті?

На наших очах пробуджується Україна, а переслідувані синьо-жовті прапори і тризуб майорять на вулицях Львова, Києва, на козацьких могилах під Берестечком і скрізь по Україні. Стаття В. Степанів в обороні української національної символіки дуже на часі. Може вона і захопить українських істориків так в Україні, як і в діаспорі ґрунтовно дослідити історію, там де вона лишається недослідженою.

Іван Кедрин
У МЕЖАХ
ЗАЦІКАВЛЕННЯ

ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКА, ПРЕСА, СИМПОЗИ, РЕЦЕНЗІЇ
Стр. 542, ціна \$20.00 з пересилкою
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці штату Нью Джерсі обов'язково платять 6% податку.

BUSINESS SERVICE

ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
\$2.10
(Включено доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціни відповідають мінімальному курсу іноземної валюти і підлягають будь-яким оподаткуванням і змінкам, що можуть статися до вручення.
ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗІ
ВСІ ПЛАТІЖІ ПОВНІСТЮ ГАРАНТОВАНІ.
ВАМ ПОСЛАЄМО ПОДЛІСНИКА ПІДПИСАНОГО І ЗАБЕЗПЕЧЕНОГО ЗАПОРУКОЮ
GRAMERCY
SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

ARKA Company
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержані в АРКІ.

НА ПРОДАЖ

Ви будете цікаві бачити українські часописи і журнали з України, Австралії, Франції, Канади. За 5 доларів я вишлю Вам десять штук.

Щоб цікавитися життям українців по цілому світі треба бути здоровим. Бджоляні продукти мають всі дані, що людина потребує для здоров'я: мед, перга, прополіс, маточне молочко. Порція на сто днів, коштує 30 доларів, дві порції вишлю Вам за 50 доларів. Порадьте тим, кому бажаєте добра нехай вони куплять також.

Пишіть:

M. Surrmach
169 W. Saddle Rvr Rd.
Saddle River, N.J. 07458
1-201-327-6072

HELP WANTED

ATTENTION — HIRING!

Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 — \$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT. R-1769

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ

до опіки 2-річного дитини і до легкої домашньої праці в Мангеттені, Н. Й.

Тел.: (212) 628-7116

по 7-й веч.

ШУКАЄМО ЖІНКУ

до опіки над 2-ма малими дітьми і легкої домашньої праці. Присмо відповісти після 6-ої години.

Тел.: (201) 857-2704

РОЗШУКИ

КЛЮЧНИК ВАСИЛЬ

ІВАНОВИЧ народився 1921 р. Станіславська область, Стрийський р-н, с. Стриганці, Україна. Присмо відповісти на таку адресу:

Michael Fedoriv, 308 East St.

Chicopee, Mass. 01020

ПІЗНЕ

UKRAINIAN SINGLES

NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada
For information send a self-addressed stamped envelope to Single Ukrainians P.O. Box 24733 Phila., Pa. 19111

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОУК-БРОУКЛІН, НЬЮ-Йорк, ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИЙ

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Брук у перенесенні тіл з інших Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.Y. 07083

(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Брук св. Духа в Гемптонбургу та інших
ВІДОМА СОПІДНА ФІРМА

Cypress Hills

Monuments

Власник — український

ВОЛОДИМИР

БІЛАНСЬКИЙ.

К. М. КАРДОВИЧ

О. ПОБАЧЕВСЬКА

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel. (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, в суботу

включно від 9:30 до 10:00

в неділю від 10:00 до 11:00

Найкращі ціни для виготовлення

рад задоволення до Вашого

дому з проєктами і порадами

**EUROPIAN STANDARD
ELECTRONIC SYSTEM
220 V 50 HZ**

**Найвигідніший подарунок для ваших
РІДНИХ в УКРАЇНІ:**
ВІДЕОМАГНІТОФОН, КАСЕТНЕ РАДІО,
КОМП'ЮТЕР, ВІДЕОКАМЕРИ та інші.

- Консультація і продаж
- Українська обслуга
- Відсилаємо у всі міста ЗСА, Канади, СРСР, Союзів

Присмо звертатись

RAISA FINE JEWELRY
28800 Grantiot Ave., Roseville, MI 48066
Tel. (313) 773-2160

Працюємо на тижні від 10:00 до 9:00,
а в неділю від 12:00 до 5:00

**ХУТРИНІ ПАЛЬТА, КОЖУХИ,
ШКІРЯНІ ПЛАЩІ
EISENBACH L. & T.**
11817 Audobon Ave., Philadelphia, Pa. 19116

Висилаємо від імені покупців посилки в СССР
з оплатеним і неоплаченим митом.
Всі посилки забезпечені поштою ЗСА
Працюємо від 9-ої ранку до 3-ої по полудні щодня
окрім неділі

Шкіряні пальти зі стоячим коміром	175 • 19 • 194
Жіноча кошулина, довга, верх натур	100 • 20 • 120
Чоловічий натур кошу, 4 довгий, р. 48-56	250 • 20 • 270
Жіноча натур кошулина, довга, р. 44-54	295 • 20 • 315
Жіночий плащ з натур шкіри, р. 42-50	155 • 19 • 174
Жіночий плащ з натур шкіри, р. 44-54	195 • 19 • 214
Чоловічі плащі з натур шкіри, р. 50-56	180 • 19 • 199
Хутра під норку, р. 44-56	78 • 22 • 100
Шкіряні дизайнерські куртки	165 • 15 • 180

Розміри одягу європейські
Фотографії зразків наших виробів висилаємо безкоштовно
За інформацією телефонувати (безкоштовно), крім
Філадельфії, число (800) 541-4832
Число телефону для Філадельфії 464-1210

Продовжім...
(Закінчення зі стор. 2)

нени є молоді в Україні на зустрічі зі зовнішнім світом, а особливо зі своїми братами і сестрами, що хоч народжені в діаспорі, зберігають українську національну свідомість, свою культуру і мову. Такі зустрічі були в стимулом і моральною підтримкою для молодих людей на наших землях, які тепер пробуджуються і масово включаються у рух за українське національне відродження. Чи не варто б нашим молодим організаціям взяти це під увагу, як один з конкретних засобів допомоги нашій батьківщині, а для молоді діаспори це було б великим емоційним піднесенням та виховним засобом.

Микола Дейчаківський
Брексвіл, Огайо

Появилася на книжковому ринку
НОВА ЧЕРГОВА КНИЖКА

Любови Колєнської

„ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ“
Оповідання, новели, нарис, драма
Мистецьке оформлення ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
Видавництво і друкарня „Свобода“ Нью-Йорк — Джерсі Сіті
1988 стор. 256 Тверда обкладинка, ціна 15.00 дол. плюс
2.00 дол. за пересилку

Можна набувати в книгарні Свободи
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Маємо ще на складі деякий запас книжки

Ігоря Соневицького
**АРТЕМ ВЕДЕЛЬ І ЙОГО МУЗИЧНА
СПАДЩИНА**
Нью-Йорк 1966, навісання УВАН, Музикологічна Секція,
друком Іст Сайд Прес, стор. 177 Ціна 10.00 дол.

Замовляти
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці штату Нью Джерсі обов'язково платять 6% податку